

Dişleri kanayan ve tükürüğüyle birlikte bunu yutan kimsenin orucu bozulur mu?

Soru: Dişleri kanayan ve tükürüğüyle birlikte bunu yutan kimsenin orucu bozulur mu?

Cevap

Boğaz yoluyla cevâf diye tabir edilen boğaz, bağırsaklar veya mideye ulaşan bir madde, bilerek veya hata ile girmesi fark etmeksizin, orucu bozar.¹ Ancak fukahâ, kişinin daima tükürmesi mümkün olmadığından zorluğu ortadan kaldırmak adına tükürüğün orucu bozmadığını ifade etmektedir.² Hanefilere göre, ağız içerisinde ortaya çıkan kan tükürükten az ise tükürüğe tabi olduğundan orucu bozmadır. Zira genel kurala göre hüküm çoğunluğa göre verilir. Buna göre tükürüğe eşit veya ondan daha fazla olan kanın yutulması orucu bozar.³

Şafiî fukahâsına göre de tükürüğün yutulmasıyla oruç bozulmaz.⁴ Ancak tükürüğe başka bir madde karıştıktan sonra yutulursa oruç bozulur.⁵ Ayrıca Şafiîlere göre ağız kanayan kimse, onu su ile yıkamadıkça kandan eser kalmasa dahi tükürüğü necis olmaya devam eder. Bu durumda bembeyaz olsa dahi ağızını yıkamadan onu yutan kimsenin orucu necis bir şey yuttuğundan bozulur.⁶ Ancak bazı Şafiî fukahâsı, ağızını yıkayacak su bulamayan ve tükürmekten de aciz olan kişinin bu hususta istisna tutulabileceğini ve onun orucunun bozulmayacağını söylemektedir.⁷

1. Bkz. Alâuddîn Ebu Bekir b. Mes'ûd el-Kâsânî, *Bedâiu's-Senâi' fî Tertîbi'Şerâi'* (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 2010), 2/595.
2. Bkz. Ekmeluddîn Muhammed b. Mahmud el-Bâbertî, *el-Înâye Şerhu'l-Hidâye* (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1970), 2/333.
3. Bkz. el-Kâsânî, *Bedâiu's-Senâi' fî Tertîbi'Şerâi'*, 2/618.
4. Ebu Zekerîyya Muhyiddîn b. Şeref en-Nevevî, *Ravzatu't-Tâlibîn ve Umdetu'l-Müftîn* (Beyrut: el-Mektebu'l-İslâmî, 1991), 2/359.
5. Bkz. Kâsım Abdulkerîm b. Muhammed b. Abdilkerîm el-Kazvînî er-Râfî, *Fethu'l-Azîz bi Şerhi'l-Vecîz (eş-Şerhu'l-Kebîr)* (Dâru'l-Fikr, ts.), 6/389-390.
6. Kemâluddîn Ebu'l-Bekâ Muhammed b. Musa b. İsa ed-Demîrî, *en-Necmu'l-Vehhâc fî Şerhi'l-Minhâc* (Cidde: Dâru'l-Minhâc, 2004), 3/301.
7. Ebû Yahyâ Zeynüddîn Zekerîyyâ b. Muhammed b. Ahmed es-Süneykî el-Ensârî, *el-Ğurerü'l-behiyye fî şerhi'l-Behceti'l-Verdiyye (Abdurrahman b. Muhammed eş-Şirbînî Haşiyesi ile birlikte)* (el-Matbaatu'l-Meymeniyye, ts.), 2/214.